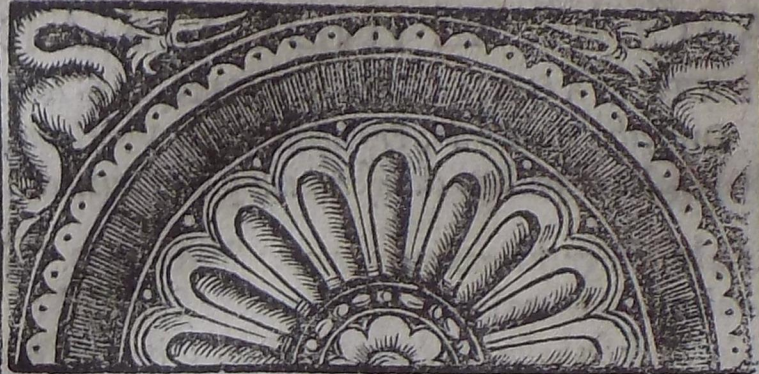

13540. Szgabl.
48

CONTINEN
 TVR HOC LIBELLO M. AN
 TONII SABELLICI AD INTE
 meratam Christi genitricē Mariā
 Elegiæ xiij. eleganti stilo poe/
 tico cōpositæ, nec tamen
 ob id libidinosa.

STANISLAI HOSII AD LECTO
 REM EPIGRAMMA.

*Furta legant alij Cylleni, supra Tonātis,
 Armigeram è cerebro Pallada progeneritam.
 Femore prognatum, lætos qui reddit, lacchum,
 Nugas que pensi nullius esse solent.
 At tu, cui cordi est pietas, hæc candide lector
 Volue quibus poteris mox magis esse pius.
 Que cænit uates diuino peratus æstro
 Pro solo sanctæ matris honore Dei.*

PRAECLARAE INDOLIS ADOLE-
SCENTI, MAGNIFICO DOMINO GABRIELI
Drugetho Homonno, Franciscus Buzas Vybelinus sa-
lutem precatur cū inseruendi promptitudine.

Prisca historiographorum monumenta testantur M. D. Gabriel. Roma-
nae olim Reipub. moderatores, non tutandae solum: sed & augendae re-
ligionis. ideo fuisse studiosos. Ut deam praecipuos principum liberos, quò sac-
rorum ritus, idolorumq; cultus perdiscerent singulis Hetruriae urbi-
bus Senatusconsulto tradiderint. Cuius rei & ipse haud expers, mo-
dis omnibus enit. operae praecium duxi: ut quantisper te instituendi offi-
cio fungar, tuas semper uelliam aures, ne ingenuarum tantum artium: ue-
rum & beatoris uitae rationem haberes. Quid enim? si Academicis Peripa-
tecisue disciplinae animū excolas? Demosthenis uel Ciceronis lucernā oleas? et
Nomen caeleste arnere non possis. Itaq; nuper se mihi obtulit, Antonij Sabel-
lii disertissimi uatis, de uirgine deifera, Idyllion sanè & uenustū & pudicum.
Quod quidē pensitān mihi, quantū ad tuae salutis incrementū cōmodi adderet, si le-
geres, placuit euestigio, ut stanneis imprimeretur caracteribus. Cui uero nūc
patim adscriberem, praeter te habui proorsus neminē. Praesertim cū haec Christi-
para diua, inclyti Pannoniae regni peculiaris sit & patrona, & tutatrix, quā
nūq; nō iplorabundus ueneraris, et ardētissimo cordis affectu collaudas, quicquid
ergo id ē muneris Magnificētia tua boni cōsulat, libellūq; alieno Marte elabora-
tū alacri uultu, fronteq; serena suscipiat, ac felicissime ualeat Nestoris uictura
per annos. Cracouiae. xiiij. Kalen. Octobris. Anno ab orbe redēpto. 1524.

EIVSDEM, AD PRAECOCIS INGENII IUVENEM

M. D. Emericum Drugethum Homonnum, in libellū
cōmendationem, Epigramma extemporariū.

Pannonios inter proceres Emeriae propago
Maxima, Drugethi dulcis alumne Laris.
Si phalerata iuuant Vatum signenta, nec ista
Displiceant castae carmina Calliopes.
Non hic Tyndaridis taati reanuntur amores,
Iliadum pro qua Pergama pressa iacent.
Non Cypriae natus uolucer, luxu sine nefandi
Pasiphaes Christi sed genitricis honor.
Inclita uirgineae reatatur stirpis origo,
Astricolae dehinc praeconia sancta deae.
Propterea laudes caelesti promere Nymphae,
Si cupis, hoc Marci dulcae poema lege.

MARCI ANTONII SABELLICI VIRI OM-
NIVM IUDICIO DOCTISSIMI
DE VIRGINE DEIPARA
ELEGIAE XIII.

IN NATALEM DIEM VIRGINIS, VNDE
ILLE POETICEN AVSPICATVS
est, Elegia prima.

Virginis alma dies, tellus quā pontus & aether
Laudat, & immensi regia tota poli.
Salue festa dies caelestis conscia partus,
Virgineo salue digna puerperio,
Venturam cecinere pñ te carmine uates,
Teq; sybillini non tacuere chori.
At tibi nascenti quis praenuncius iret
Splendidior solito lucifer ater erat.
Iret & aurato coniūx Tithonia curru,
Candidior cygnis candidiorq; niue,
Fuscior illa tamen uisa est quis credere possit,
Quāuis zelotypo sit placitura uiro.
Clarius astrifero sydus splendebat olympto,
Cedere cui potuit Phoebus & alma soror.
Illius aduentum manes sensere profundi,
Cerberus & stygiam qui regit arte ratem.
Cynthius oceano nitidum cū tolleret axem
Et matutinis surgeret actus equis,
Vidit ut insolito radiantem lumine mundum,
Numine nonnullo sensit adesse diem.
Quid cunctamur ait tantos ne morabimur ortus?
Nascere iam fas est nascere sancta dies.

Añ

1880/1

Dixit & extremis subito se prodit ab Indis.
Cætera spectasses nil nisi splendor erat.
Non pluuos lux illa Notos, Boreamue niualem,
Sed mollis zephyros sensit & Ethesias.
Credita nec cælo est longis erroribus ulla,
Dulcia sed uernans carmina fudit auis.
Perq; diem nulli tentarunt bella leones,
Nullaq; montanis præda petita lupis.
Perq; diem tuti iacuerunt littore phocæ,
Forsitan & stygiam non tulit unda ratem.
Pallidus inuisis orcus parfisset & umbris,
Parcere si poterat tristior ille locus.
Pulchra fuit mundo fulsit quæ prima recenti
Nempe dies, longe pulchrior una tamen.
Pendebant mites in apricis collibus uuæ,
Strataq; erant passim poma sub arboribus.
Presserat Erigones flagrantem Cynthius aluum,
Instabatq; procul nec glacialis hyems,
Libra diem tacitis æquabat noctibus, & iam
Spirabat tepido missus ab axe Notus.
Verna fuit tamen illa dies uernare putasses
Equoreos fluctus, æthera, rura, polos.
Hæc est illa tui sacri lux conscia partus
Anna parens, tantæ uirginis Anna parens.
Fœlix cui matri mater ueneranda Tonantis
Annuit, Ethereo suspicienda throno.
Illinc maternos uultus miratur & ulnas,
Et quæ se toties sustinuere manus.
Natalem celebrate sacrum Garamantes & Indi,
Hesperiaë gades, & Boreale solum.

Hunc immensa colat tellus, hunc pontus & æther,
Cælestes mentes, sydereiq; chori.
Ipse ego pampineo seruat mensibus anno,
Virginis ante aras mascula thura dabo.
Solennemq; diem traducam carmine & hymnis,
Suspendamq; sacro munera nostra tholo.
Immodicasq; preces addam, da Virgo quotannis
Ipsa tuo uati mystica sacra coli.
Tu uero æternum quoties lux alma redibis,
Sæpius hoc uultu uel meliore nite.

In Regiam Progeniem Virginis Elegia secūda.

Regia progenies regis ueneranda creatrix,
Sydera cui parent tartareiq; lacus.
Natales regina tuos en tollere cantu
Aggredior, ceptis intemerata faue.
Annue & æternum ualeant Permessidos undæ,
Phocaicæ laurus, Lybetridumq; chori.
Tu cinosura mihi medio dux certa profundo,
Montibus & syluis tu mihi fida comes.
Sed quid regalem repetāne ab origine gentem?
Et qui te sancti progenuere patres?
Prodit in exhaustum series immensa laborem,
Pauca sequar multum sic quoq; gliscet opus.
Ille pius uates diuini carminis autor,
Ille senex gentis gloria prima tuæ.
Qui nō æquoreos fluctus cœliq; meatus,
Dura nec Eolij carceris imperia,
Qui non Magnanimos reges non tristia bella,
Sed secreta poli prodidit eloquio.

Coelitus o quoties raptus super æthera sensit,
Unius & trini numen adesse dei.
Ter ueneranda tribus quoties lux una figuris
Est quoq; sydereo uisa sedere throno.
Virgineos partus & mystica fata nepotis
Credibile est etiam tum didicisse senem.
Cætera fatidico meditatus carmina plectro,
Creditor ante ipsam præcinuisse diem.
Huius Idumææ post fatû conditor aræ,
Rege satus Salomō regia sceptrâ tulit.
Hunc sequitur Roboam, Roboã trieteris Abiæ,
Qui subit Aethiopem contudit Asa ducē.
Inde phylistæ litissima regna tributis,
Ille tenet cuius nomina pauit Arabs.
Mox uidere Ioram non mitia sydera regem,
Sydus Ochozias tristius inde tulit.
Difficiles audax populi molitur habenas,
Que ruit ante sacras sanguinolenta fores.
Hinc regit ille puer quem inter miseranda suorum
Funera, nutrices surripuere manus.
Victor Amasias scelerato sanguine manes
Vindicat, & patris regia signa tenet.
Cui uix una tribus lustris accesserat æstas,
Subsequit̃ fato deteriore puer.
Inde subit sacra posuit qui limina portæ,
Limina Ryp hæa candidiora niue.
Magnus Achaz hosti pœnas sua sacra relinquens,
Dat pro neglecta relligione syro.
Imperat ille pius templi qui sancta reclusit
Limina, & antiquos iussit adesse choros.

Ditior hic Chræso celebrat quæ fabula Lydo,
Ditior Idæo Laomedonte fuit.
Te taciturus eram luci fabricator et aræ,
Sed ueneranda domus me tacuisse uetat.
Huic succedit Amon, cuius post fata Iosias
Regnat, & in uanos concitat arma deos.
Euertit magicos lucos, euertit et aras,
Maioris fassus numem adesse dei.
Quid Ioachim reliquosq; canam, post tristia regni
Excidia, illustres qui subiere uiri?
Fatidicosue senes, num carmina sacra reuoluam?
Coelicolumq; patrum sancta ministeria?
Tu mihi uirgo satis summa ad præconia, siue
Epica plectra magis, seu magis ista placent.
Tu splendor, tu gentis honor, tu summa tuorum
Gloria, & antiqui fama suprema laris.
Deniq; tu quicquid poterit succurrere uati,
Ara tibi erecta est, ad tua sacra ueni.

QVO RITV SIT AD DIVE VIRGINIS
ARAM SACRIFICANDVM,
Elegia tertia.

CVrrite uirgineas circum disponite lauros,
Qua rudis hæc dominæ tollitur ara meæ.
Ite instat solenne sacrum properate ministri,
Absit et a uotis uana superstitio.
Haud quisq; ante aras aurata fronte Iuencum,
Lanigeram ue mihi de grege sistat ouem.
Non caper hic Baccho, uiuax non cerua Dianæ
Non tibi Phœbe celer hic cadit ictus equus.

Irrita sacra uacent iam, iam uacet irritus ille
Sacrorum ritus, quem tenuistis aui.
Proh furor ille fuit, gaudent non sanguine, quis nam
Ignorat? cœli numina sed precibus.
Ter lustratus aqua niueaq; in ueste sacerdos,
Prodigus archanis det pia thura focis.
Stent pueri circum trepidi, innuptæq; puellæ,
Parspicuus certa uirginitate chorus.
Quem si forte iuuat festas ductare choreas,
Comprimat intonsas candida uitta comas.
Succincti niueas uestes, altaria circum
Virginis etherææ numina magna uocent.
Sacrificiis Nabathæa focis dent thura ministri,
Dent quoq; Coricæ mollia fila croci.
Stet matrona procul moneo, procul inde resistat
Quæcumq; est primos passa puella thoros.
Non Floræ ludicra paro, non orgia Baccho,
Mollia Cecropiæ non paro sacra deæ.
Sed quæ præcipuos meruit gestare triumphos
Perpetuumq; decus uirginitatis habet.
Non hanc lasciuæ motus, risusue procaces,
Sed sincera fides & pia thura mouent.
Hic uoces iactare pias ad sidera fas est,
Exaudit iustas uirgo uocata preces.
Thuricremas moneo uenerabere uirginis aras,
Protinus & tutum carpe uiator iter.
Hinc licet & Typhis committat carbasa uentis,
Non nisi mitificas sentiet Ethesias.
Vota hic maturis pro frugibus annua sistat
Vinitor, & quisquis uomere sulcat hincum.

Hanc pro fœtura pecorum tutela magistri,
Pro grege munificam rite litate deam.
Hic pacem qui pacis amat læta oia quærat,
Quæritet & supplex hic sibi pauper opẽ.
Non nisi uocalis quis modo mutus abibit,
Claudus erat celeri cesserit inde gradu.
Audiet & surdus, fuit & qui lumine captus
Protinus aspiciet fassus adesse deam.
Deniq; quisquis erit sanctas qui aduenerit aras,
Virginis imploret numina magna meæ.
Nos quater o liceat totis uenerabimur annis,
Quem de cespitibus fecimus esse locum.
Cespitibus duris rudis hæc mihi tollitur ara,
Viueret si fas est nil nisi marmor erit.
Hic & maturæ pendent de uitibus uuæ,
Et cum decrescit frigida rursus hyems.
Dulcibus hic etiam uernant cum rura diebus
Et cum triticei præteriere dies.
Supplicibus uotis stantes adolebimus aras
Ignibus, effundet garrula turba preces.
Hic toto bona uerba die dixisse iuuabit,
Sæpius & dominã thure litasse meam.

AD NAZARETH NATALE SOLVM
VIRGINIS ELEGIA
QVARTA.

Dic rogo Phœbeos quæ proxima suspicis ortus,
Nascentis dominæ conscia terra meæ,
Illuxit quũ læta dies qua diua tonãtis
Humano generi est & tibi nata parens.

B

Quæ tibi signa dedit cœlum, quæ nuncius æther,
Qualis erat Ioachim regia parua senis?
Hic quâuis nitido Phœbus prodiret olympo,
Hic minor ætherea lampade splendor erat.
Cœlestes circum cunabula parua ministri
Quot steterant trepido lucida turba pede?
Quales parua domus circumfundebat odores,
Quis dabat archanis mollia thura focis?
Ne tua dissimula mihi gaudia, suspicor ante
Cernere præsentis non meruisse deos.
O nimiū felix tellus tua si bona noris
Terrarum nulla es maxima terra fores.
Sic quoq; quis nescit Delos tibi cessit & Ida,
Ista licet uanos iactet & illa deos.
Cessit & æquoreis undis circūflua Cypros,
Illustrisq; Samos, Trinacriumq; solum.
Deniq; quæcumq; est tellus cōmentata per orbem,
Quos male pro superis thure litastis aui.
En age Phœbeos casus scrutemur & ortus,
Quaq; fremens calido spirat ab axe Notus,
His quoq; Riphæas addas licet anxius arces,
Nullus erit toto maior in orbe locus.
Non mihi maior erit quæ primos terra parentes
Aedidit, humanū proditur unde genus.
Non natale solum ponto quūmersa iacerent
Omnia, qui struxit rexit & arte ratem.
Non Moyfi sint ampla licet cunabula tanti
Primorūq; trium tecta uerenda patrum.
Non quæ Magnanimos reges, magnosq; prophetas
Nouit Idumæi regia clara soli.

Prostratam bello tenuit te Roma, quid inde?
Non ualeam si non tunc quoq; maior eras.
Iactet Marte satos fratres, regesq; superbos,
Oebaliumq; addat ambitiosa Numam.
Quiq; reos cedi iussit se consule natos,
Tanta fuit patriæ gratia tantus honor.
Iactet & Ausonium spreuit quæ Chlœlia Tybrim
Quæq; fuit Laciæ fama pudicitia.
Et quem deceptæ plectentem crimina dextræ
Cernere magnanimus Porfena non potuit.
Quiq; sibi pontem passus post terga reuelli,
Ipsa licet contra staret Hetrusca manus.
Tercentum Fabios, Assertoresq; Camillos,
Nec quibus agnomen Aphrica uicta dedit.
Non Catulos, Deciosq; duos, geminosq; Catones,
Non capitolini nomina magna Laris.
Nec taceat Cossus, nec te Marcelle relinquat,
Non Curios parcos Fabriciumq; senem.
Tollat & immensum Syllam, Mariosq; feroces,
Pompeiosq; duos, Cæsareamq; domum.
Ipsæ etiā Tyriæ tollant se laudibus arces,
Iactet & ingentes Punica terra duces.
Neu sileant Gades, nec gens suprema Britanni,
Aruigarum fas est Aruigarumq; uocent.
Gallia si quid habet, si quid Germania laudent,
Cantet & illustris Græcia docta uiros.
Arsacidumq; genus memorent, & prælia Parthi
Et Ptholemæorum nobile stemma Pharos,
Clarior una tamen terraq; beatior omni
Nascentis dominæ conscia terra mea.

Tu Bethleem summi regis ueneranda creatrix,
Credere hoc ipsum præterisse decus.
Hanc primam immensi coeli fabricator & orci,
Factus homo mixto numine pressit humum.
Hæc igitur regem regum tulit, illa parentem
Vtraque terra suo clara puerperio.
Ista uel illa coli digna est, sit longior ætas
Sentiet alterutrum munera nostra solum.
Nunc age uirgineo tellus memorabilis ortu,
Suscipe deuotæ munera parua lyræ.
Tu mentem metire tui non carmina uatis,
Munera non flectunt sed pia corda deos.

DE NATALI DIVE VIRGINIS AD ILLV-
STRES SVI SECVLI POETAS,
Elegia quinta.

Natalem celebrare diem paro uirginis almæ,
Virginis ante pium postque puerperium.
Huc properate præ uates cantare periti,
Lustret honoratum laurea sancta caput.
Ipse ego uirginæ factus modo uillicus aræ,
Gramineos sterno sedulus ecce thoros.
Hic sub pampinea carmen meditabimur umbra,
Quam fons perspicua leniter ambit aqua.
Stant circum platani, densæque ex ordine laurus,
Cespitibus medio tollitur ara solo.
Lux solennis adest iam dum subsellia fixi,
Ite precor Lacinæ fama suprema uiri.
Docte Philelphe ueni, fas est pater optime cultam
Claudere pro tanta uirgine Sphorciadem.

Imperfecta seni ne sit sua Pheltria uati
Neue Sabine tibi Belgica bella moræ.
Tu quoque ne cessa musis comitate Sicani
Panormita tuæ gloria Trinacriæ.
Huc Pontanus eat nec non mihi redditus oris
Pannoniæ maior nomine Callimachus.
Phileticumque suum nil Hernica Nympha moretur,
Nil Verulana meum mœnia Sulpitium.
Huc Volscus, Marsusque adsit, iuniorque Catullus,
Adsit & arguti laurea Pieri.
Nec decantati toties remoretur amores
Te mihi sed cultam Cosmice tende chelim.
Calphurni pia musa ueni, tuque ipse uenito
Carbo ferox tanto conspiciende choro.
Dalmaticum Cypicum cupidusque hic plectra requiro
Cenomani multum sobria Cymbriaci.
Tu Pilade comitate tuo doctoque Catullo
Corneli huc adsis, huc & Alexis eat.
Hæc meus aurato teneat subsellia plectro
Cynthius Ausoniæ fama futura lyræ.
Creticus Argiuis adsit reuocatus ab oris
Et tibi qui fuerat Cretice magne comes.
Transeo sed multos forsitan quos fama recondit,
Et quorum nondum cognita musa mihi est.
At uos Pieridum uates decus ite uocati,
Qui solennis adest hunc celebrate diem.
Omnia uirgineo resonent mihi carmine & hymnis,
Non nisi per laudes dux genialis eat.
Ipsa sui interea patris miranda creatrix,
Etherea gratos spectet ab arce choros.

Illustresq; uiros nunc primum forte reuulsos
Fontibus Aonijs, ad sua sacra uocet.
Et sibi facundo meditari carmina plectro
Gaudeat, æthereo conspicienda throno.

DE VIRGINITATE eiusdem Elegia sexta.

Hactenus ecce tuos uirgo uenerabilis ortus
Diximus, & gentis nobile stemma tuæ.
Virginittatis honos mirandaq; gloria nunc me
Admonet, inceptum dirige uatis iter.
Non leuis exiguo uersatur puluere currus,
Fluctuat in tenui non mihi linter aqua.
Planicies hinc uasta iacet, iacet inde profundum,
Siue paro terris pergere siue mari.
At faueas nullusq; meis moderetur habenis
Automedon, Tiphys nec regat ipse ratem.
Alter & Automedon medio certamine credar,
Alter & in medijs te duce Tiphys aquis.
Te sine conatus frustra meditabimur omnes,
Et sine te nullus proderit usq; labor.
Præterea non ipse mihi Berecyntius Athis
Luditur, aut quales pauit Adonis oues.
Non bis raptus Hilar, non tristia fata Licurgi
Vecta nec insolitis Hyppodamia rotis.
Deniq; non prisco decies cantata cothurno
Fabula, sed mentem grandius urget opus.
Ardua res certe est uani non indiga fuci,
Quæq; uelit plectro nobiliore frui.
Quisquis enim regina tuas comprehendere laudes
Audeat, & uersu præmia magna sequi.

Ille etiam memoret motus & sydera cœli,
Quam uernante die plurima uernat auis.
Quot Lybicæ spirante Noto glomerantur arenæ,
Et quot Cecropium uer populantur apes.
Plus tua uirginitas meruit q̄ grata Tonanti
Ordinis adstantis sancta ministeria,
Et plus q̄ quos ipsa super lux trina recumbit,
Cœlitibus cunctis numina grata chori.
Non tantū numerose Seraph meruisse putaris,
Deniq; non cuncti tam meruere chori.
Quem non Elisijs repetitus clamor ab aruis,
Quem non mille patrum cōminuere preces.
Virginittas hæc sola poli secreta tenentem
Creditur in terras elicuisse deum.
O foelix nimium foelix quem non capit orbis,
In tua se fudit uiscera factus homo.
O nimium foelix cœlos qui & cuncta creauit
Lactasti tanto pignore digna parens.
O nimium foelix dextra sua regna tenentem,
Altrices cuius sustinuere manus.
Te cœlum te terra colit, te pontus & æther,
Forstian & stygiæ te uenerantur aquæ,
Sis foelix quotiesq; precor reuocabere uati
Protinus huc adsis intemerata tuo.

DE PRAESENTATIONE VIRGINIS
AD TEMPLVM ELE
gia septima.

Venerat alma dies qua te pia uota mariti
Soluere cœlicolis fas erat Anna tui.

Exierat teneris iam dum uirguncula cunis,
Ibat & intrepido pergere docta gradu.
O quales uoces q̄ dulcia uerba parenti
Aedidit archano blanda puella sono.
Tanta quidem non talis erat cum uisa per annos
Posse capi Oebalio fertur amata Numæ.
Gratus uterq; parens ad limina sacra Tonantis
Limina Ryphea candidiora niue.
Suppliciter niuea stabatq; in ueste sacerdos,
Ante fores gratum constituistis onus.
Candida uestis erat præcinctaq; tempora lauro,
Cætera uirgineum non decuere caput,
Sic utriusq; manu templis illata parentum.
Constitit ante ipsum parua ministra tholū.
Gratius hoc quando productum munus ad aras,
Quando dari potuit uictima tanta deo?
Pluris parua fuit uirgo mactare parati
Ante aras natum q̄ senis obsequium.
Quā noua quæ primus libauit dona sacerdos,
Quā populi sanctæ deniq; primitiæ.
In populum hic oculos rerum sator ipse retorfit,
Capit & in melius uertere consilia.
Sperari cepta est misero concordia mundo,
Senserunt manes proxima fata pñ.
Hæc erat illa pñs toties repetita prophetis,
Exemptura sua uirginitate nefas.
Quicquid prima parens mortalibus abstulit, una
Virginitas tanti restituisse fuit.
Intermissa mouent quid te cōmertia natae?
Quid dederis nescis ne moueare parens.

Quod non uis auri totus ue redemerit orbis,
Quam das pro populo sola puella potest.
Hinc erit ille nepos infanti sanguine quite
Humanūq; uelit restituisse genus.
Horridus immensi trepidet quem ianitor orci,
Prorsus & infernæ nauita tristis aquæ.
Purget & Elysios campos, claustrisq; refractis.
Emergat qui auras uictor ad æthereas.
O felix cuiq; datum suffusa rubore
Cernere præsentis uirginis ora meæ.
Indolis o qualis species q̄ clara futuræ
Induerat uultus signa pudicitæ.
Non sata mortali cœlo demissa uideri
Hic pudor, hic pietas, hic decor oris erat.
Virginibus subducta loci penetrabile subiuit
In medio talis conspicienda chori.
Qualis nocte cadens prima inter sydera uesper,
Inter Amadriades Delia qualis erat.
Tu ueneranda parens cum coniuge parua reuissis
Limina, iam uoti liber uterq; sui.

DE MINISTERIO VIRGINIS AD
ARAM IN TEMPLO

Elegia octaua.

Dicite Idumææ uestra est nam fama puellæ,
Quando Palæstini plus meruere fori?
Quando magis licuit superos sperare secundos,
Quando fuit tantus religionis honor?
Quam dominæ quū dextra meæ gestabat acerrā,
Placabatq; suos parua ministra lares.

Dicite demisso properat dum singula uultu,
Virgineo qualis scdit in ore rubor.
Numq; hilaris? non mœsta fuit per cœtera? nonne
Numinis omne fuit omen in alloquio?
Quid toties Vestæ fanū penetrale uetustas
Vestalemq; refert ambitiosa chorum?
Integritas seruata metu non grata ministris,
Sed patriæ ritus religionis erat.
Hinc pudor atq; metus sperataq; uerbera sæui
Pontificis, Vestæ si periere foci.
Terrebatq; specus Collinæ proxima portæ,
Non nisi pollutis cognita uirginibus.
Virgineum nūq; spargi mea uirgo cruorem
Viderat, aut terris uiuida membra tegi.
Virginitas sed grata fuit quā parua Tonanti
Vouerat, & sanctæ norma pudicitia.
Non meruit sed si talem sortita ministram
Vesta, foret patrum uana superstitio.
Credibile est uix sena deæ sat lustra fuisse,
Emeritaq; manu se uoluisse coli.
Pro populo sola hæc faciat permittite magni
Pontifices, sanctis det pia thura focis.
Vosq; Palæstinæ templi tutela puellæ,
Fundite deuotas dum facit illa preces.
Cuius dextra magis poterit flexisse Tonantem?
Aut quæ uenturo gratior esse manus?
Quā toties qua se gestandum destinet, aut qua
Optet ab æthereo culmine lapsus ali.
Tu quoq; magna roga, quid enī tibi uirgo negatum
Ille uelit? cui sis sæpe uocanda parens.

At te humilē paruaq; geris minimaq; ministrā,
Credis & in tanto te nihil esse choro.
Cunctarum tu iussa facis, dictataq; sacra,
Bisq; die obsequium terq; operata pium.
Longeuaq; frequens adstas studiosa magistræ,
Decessura pio non nisi iussa loco.
Synaicas leges & fata prophetica discis,
Virginæ fortis nuncia fata tuæ.
Proh quoties tantam matrem mirata precaris,
O uenias oculis cōspicienda meis.
Virgo suprema ueni miseri spes unica mundi,
Ante tuos liceat procubuisse pedes.
Figere prætentæ detur precor oscula plantæ,
Et tua si non sim seruula credar ego.
Sed quid agis? cuiusue cupis dic serua uideris?
Cuius ad optatos procubuisse pedes?
Si nescis tu illa es uirgo qua missus olympo,
Nascitur intacta uirginitate puer.
Eya age & exacto gemino tua præmia lustro,
Præmia momentum grande salutis habe.

DE APPARATV VIRGINEI TRIUMPHI,
et in primis de ipsius currus ornatu,
Elegia nona.

Cessit inexpleti tandem possessor Auerni,
Et qua uictor erat hac quoq; parte iacet.
Ducite laurigeros huc templi ad limina currus,
Sit uictrice nihil pompa futura minor.
Aureus axis erat, Temo aureus ornet eburnas
Stellataq; decet plurima gemina rotas.

Hic Carchedonij radiant, Opalique rubentes,
Assimilis uiridi tuque Smaragde freto.
Chrysofilon durusque adamas, teretesque cylindri,
Et quod quarenti dat tibi cythis Arabs.
Acopis & quondam precio spectatus Achates,
Fortis Alectoriae Gallaicosque duplex,
Multicolor mitrax necnon & candidus Ion,
Gasidas & uenis pulcher Apisce tuis.
Splendeat hic Arabes quicquid misistis & Indi,
Arte laboratum caetera spiret ebur.
Atque duplex rerum series uiuiscere quarum
Altera credatur nobiliore manu.
Altera non notis rudius celata figuris,
Nondum perspicuae religionis opus.
Hic spectare noui liceat primordia mundi,
Ut terras rerum condant & astra parens.
Iussus ut aelatas sedes sibi uindictet ignis,
Aer ut in medio perstet & unda loco.
Utque nouis errent syluis animalia, primus
Utque parens stupido corpore surgat humo.
Hic male contacti spectentur crimina ligni,
Et nece fraterna comaculata manus.
Exilio damnata domus tumidisque sub undis
Obrutus ut quondam maximus orbis erat.
Archa uetus, rectorque senex, sobolesque sub illa,
Et modo uictoris nobile stemma domus.
Obsequiumque senis prolem mactare parantis,
Et pueri infantis mystica uenditio.
Nec procul assurgant diuini culmina templi,
Gestaque cum populis praelia finitimis.

Niliacus carcer, desertaque, errata, famelique,
Non nisi diuino contolerata cibo.
Diuisumque fretum nec non remeantibus undis
Spectentur Phariae quae periere manus.
Igneus ille rubus Moses quem uiderat: & quae
Pumice percusso profiluistis aquae.
Denique Synaicae leges reparataque regna,
Pontifices templi, uirgineusque chorus,
Se quoque permixtam uirgo Galilea ministris
Cernat, & archanos saepe adolere focos,
Parte alia miranda quidem sint multa, nec ipsis
Intellecta nouis condita imaginibus.
Hic miretur uti sinuosis nuncius alis,
Portet ab aethereo culmine missus aue,
Inscia ut aspectu titubet uirguncula primo,
Tradat ut edoctas ad pia fata manus.
Atque eadem pregnantis uti montana sororis
Visat, ut optatum gentibus edat onus.
Spectentur pueri infantes infanda Tyranni
Imperia, & domini nuncia stella sui.
Utque tribus perlata magis sint munera, & ipsum
Monstratum caelo tucius effugium.
Autorem texere suum deserta Canopi,
Concidit in matris plurima palma manus.
Fatidicusque senex referans sua fata, relatus
More patrum rursus in sua templa puer.
Regis sancta cohors, & publica uerba salutis,
Et data bisseis dogmata discipulis.
Obuius ut matri stygio sit uictor ab orco,
Horteturque palam terque quaterque suos.

C in

Deniq; ut ad superos scandat, rediturus ad ipsum
Ultima post mundi tempora iudicium.
Ipsa licet media miretur singula pompa,
Tale decus rerum nesciat esse suum.
Ornet & Eoi currus fastigia laurus,
Laurus perspicuae uirginitatis honos.
Candida uela duo praestent, super aureus illis
Ales erit, cuius funera nouit Arabs.
Non niuei iungentur equi, non deniq; Tygres
Sub iuga, sed casti Monocerotes cant.

APPARATVS ET PROCESSVS VIR-
GINALIS TRIUMPHI,
Elegia Decima.

SCande triumphales iam uirgo Tamnea currus,
Pro foribus templi pompa parata tibi est.
Iamdudum captiua Phalanx praecedere coepit,
Post humeros saeuas turba reuincta manus.
Praecessit superis inuisa superbia, cuius
In sua consurgit cornua torua caput.
Infernae comes est infensior ira sorori,
Pergit inexpletæ pallor auaritiæ.
Liuida cura subit, nec non damnata perenni
Torpore facies horrida desidia.
Consequitur Veneris species lutulenta nefandæ,
Formaq; damnosæ luxuriosa gulæ.
Otia foeda simul, simul est quoq; uisa uoluptas,
Et cum mortifero crimine culpa sequi.
Segnicies & somnus iners, tactusq; nefandi,
Nequitia, mollis luxus, inanis honos.

Eumenidum uictæ faciès, et flumina auerni,
Deniq; praesigni praeteriere nota.
Omne nefas claro praemissa est præda triumpho,
Ne tibi sis uirgo glorificanda moræ.
Thuricremis abscede focus, arisq; relictis
Virgineo prodi conspicienda choro.
Ipsa sed Eoo uictrix iam tollitur axe,
Victricesq; premit laurea parta comas.
Instita uirgineas abscondit candida plantas,
Perradiat niueos plurima stella sinus.
Non alius decuit quisq; me iudice cultus,
Indicium candor uirginitatis habet.
Ite licet Solymæ uestra est quoq; fama ministræ,
Carpite communis præmia militiæ.
Confortes meriti collegaq; turba fuistis,
Sit tua tam claris gloria militibus.
Ite coronatæ uictricia tempora lauro.
Dextra gerat palmam, concutiatq; manus.
Proxima progressos comitetur turba triumphos,
Carmine uirgineum testificata decus.
Succedat numerosa cohors pompamq; sequatur,
Quæcûq; est nullos passa puella thoros.
Adsit et a Solymis uirgo digressa Cyliscis,
Adsit ab irriguis uallibus Hierici.
Accolit et quæ te fluuio Iordanis amæno
Præfortunati conscia Nympha uadi.
Si qua tenet diras famosi Asphaltidis undas,
Calirhoen medicam Generasamq; bibit.
Tharicien quæcûq; colit, Tenamq; Esebumq;
Et te Samario condita Lyda solo.

Intactas huc Tamna manus huc mittat Idumæ,
Et Bedoros quicquid uirginitatis habet.
Nec sit Gasa moræ Raphiæ properate puellæ,
Protinus & Lufam linquite & Epicheron.
Vos nihil Hæsseni fas huc mittere, nusquã
Palmiferis errat scæmina nostra locis.
Nec stimulat lasciuæ Venus sobolisue cupido,
Sed sobolis prestat conuena turba uicem.
Incola non desit Cassi, quem lumina Phœbi
Cernere nascentis nocte silente uolunt,
Huc coeat Galilæa phalanx, Bethelæiaq; turba
Quæq; colunt Pïares ardua saxa manus.
At uos municipes neu linquite uestra puellæ
Mœnia, sacrificis sed date thura focis.
Ne mora sit rebus, uictricia signa propinquât,
Ipsa triumphatrix gloria uestra uenit,
Ite & uictrici lingnis animisq; fauete,
Reddite tam claræ præmia militiæ.
Cingite mox lætam uelis & frondibus urbem,
Gaudeat ignota relligione dies.
Clamet Io uulgus repetitis uocibus, ipsi
Seq; sciant nunq; plus meruisse lares.

DE CAUSIS DOMINICAE ANNUNCIATIONIS
ELEGIA undecima.

Iustitiæ moderare tuæ gladiumq; remitte,
Iustus es atq; idem crederis esse pius.
Parce satis luimus miseranda crimina culpæ,
Postera progenies inscia turba sumus.

Respice possessum Stygijs prædonibus orbem,
Desinat antiquum perdere cuncta nefas.
Numen in immensum primi colre parentes,
Supplicij immensus debuit esse tenor.
Sed tua te pietas flectat generator olympi,
Pœnarum exhaustum credimus esse satis.
Te cœlum, te terra rogat, te pontus et æther,
Muscoli fontes, perspicuiq; lacus.
Ad te stagna soli, sinuosa flumina clamant,
Clamat ab immensis cedua sylua iugis.
Indomiti colles, possessaq; rura colonis,
Seu rigeat Bruma seu modo uernat ager.
Te uolucres, piscesq; rogant, te grandia cete,
Quadrupedumq; greges, omnigenûq; pecus.
Quicquid in humanû uertisti conditor usum,
Immemorem Domini te uetat esse sui.
Cui spectanda olim numerandaq; sydera cœli,
Cui data terrarum machina tota poli.
Cui quoq; debuerant animantia cuncta teneri,
Tartareomersus sub phlegetonte iacet.
Illa tibi assimilis species iacet obruta flammis
Auctoris mundo nuncia forma sui.
Humanum miserata genus te cuncta precantur,
Teq; rogant populi contrahe fata tui.
Hoc rogat Elisys clamor repetitus ab aruis.
Quid ueteres tantû com meruere patres?
Ut fileam fauces contusaq; pectora gustu
In medio, fama est indoluisse uirum.
Supplicium doluisse tamen pœnamq; perennem
Comminuit, tanti pœnituisse fuit.

Te uocat ille senex oppressæ conditor arcæ.
Qui nisi bisdena cessit olympiade.
Te Moyse spectata fides, atq; impigra fratris
Imperia, et sanctæ præmia militiæ.
Te patris obsequium meditantis funera nati,
Quo casura magis uictima grata foret.
Te quoq; longæui mitissima fata parentis,
Vnde perillustres exiluere tribus.
Te pietas nati fratrum quem turba perodit,
Fatidiciq; rogant sobria plectra senis.
Clamat Idumæi templi molitor & aræ,
Et qui nos docuit tristia fata pati.
Virtutum numerosa cohors tibi deniq; ab illis
Sedibus extensas tollit ad astra manus,
Promissam sobolem poscunt pignusq; salutis
Omnia & aduentus tempora læta tui.
Tu natum demitte polo sator alme, reperta est
Fertilis et tanto semine digna seges.

DE VI CATHOLICAE FIDEI ADVER-
SVS VETERES COELI PER-
scrutatores, Elegia duodecima.

Astrorum potuisse novos deprendere cursus,
Vestra Parethonij est gloria magna uiri.
Ite licet radio partam prætendite palmam,
Sitq; perenne decus, sitq; perennis honor.
Cælorum seruare uices docuistis & astra,
Quod monstrastis iter postera turba terit
Paulatim uasti uobis autoribus ipsa
Innotuit moles irrequieta poli.

Vtq; hæc bisseis totidemq; fugacibus horis
Vertatur tacita lubricitate semel.
Continuo errantis lunæ solisq; labores,
Cognita et obliqui semita Zodiaci.
Inq; duodenas abijt discreta figuras
Zona uagaturis peruia syderibus.
Mox quibus inter se spacis ea sydera distant,
Septenosq; fuit discere cura tonos.
Quo non læte senex tu te Saturne receptas,
Quo Iouis Idæi prospera stella micet.
Vt gelido Mars mixtus auo per uictrica regna
Temperet affinem mitificetq; Iouem.
Vt gemina uersere domo tu bellice monstri,
Terga Cleonæi non nisi Phœbus amet.
Hinc Veneris notuere lares dubijq; meatus,
Lux quoq; Phœbæis æmula luminibus.
Quo facunde loco mediteris fata repertum est,
Cylleni et Phœben quod iuuet hospitium.
Præterea ignotum ne quid mortalibus esset,
Scrutata est geminos improba cura polos.
Deprenditq; pari cursu per climata labi
Dissimiliq; tamen sydera curriculo.
Inde hyadas Pleiadasq; notat Cressamq; nitentem,
Quam teneat cœli piscis uterq; plagam.
Qua regione poli spaciatur lubricus anguis,
Quo situs Arctophylax, quo Cynosura loco.
Nec superas reserasse fores contenta quieuit
Mens hominū, nixa est ulteriora sequi.
Defectus hic Phœbe tuos prædicere Graiis
Ante diem latio nititur ille suo.

Vnde imbres mixtiq; ruant cum grandine Nymbi,
Hauriat unde suas concolor arcus aquas.
Quid tam dira micent turbantes regna Cometæ,
Vnde micent subitæ Bolides unde faces.
Et quæ tam densæ iaculentur fulmina nubes,
Fulmina quid possit elicuisse polo.
Quid Boreas Zephyriq; ferât, quæ Auster et Euri,
Quis pluuius terris, quisue serenus eat.
Felices cœli mentes rerumq; capaces,
Durat adhuc uester quæ peperistis honos.
Peruentum ad limen cœli est postesq; reclusi,
Altius attolli non potuistis aui.
Casuros lapides cœlo cecinisse uetustas
Creditor, o mira cognitione uiri.
Non speculæ, Phariæq; rudes, numericq; sequaces,
Nullaq; adhuc tanti sedula cura fuit.
Scrutari secreta poli sedesq; beatas,
Et quæ sustineant pondera grata throni.
Vna quidem species ternis discreta figuris,
Hic pater, hic natus, luxq; sequestra nitet.
Trinus et unus amor, trina est atq; una potestas,
Hic deus atq; ille est tertia forma deus.
Ecquis ubi illa aderat mundo promissa precanti,
Felices inter semper habenda dies,
Qua noua progenies mitti debebat olympo,
Progenies nostrum soluere missa nefas.
Quis rogo consensus mentem ter rite uerendi
Verbaq; mirandi mutua consilij?
Deniq; quis nouit solij decreta superni?
Non homo, sed tantū relligiosa fides.

Affuit hæc testis, uiditq; hæc una, quod ipsi
Discere cœlestes uix meruere chori,
Hæc eadem nobis cœli penetrabile reclusit,
Traxit & in superas pectora nostra domos.
Cedite iam Phariæ mentes, curæq; procaces,
Quod canimus uestra sedulitate caret.
Non radij nūc si qua latent non astra recludent,
Sed mihi sancta comes duxq; futura fides.

AD DIVAM Gratiarū Virginē, Elegia xiiij.

O Patris ueneranda parens, o filia nati
Sydus et astriferi ianua sancta poli.
Accipe diua pñ non impia munera uatis,
Laudibus immixtas accipe diua preces.
Ante thronū nati supplex tu crimina mundi
Diluis, et mundo pandis ad astra gradum.
Iram sæpe tuæ lachrimæ flexere Tonantis,
Sæpe minas lachrimæ cōminuere tuæ.
Humanum fortasse genus perisset, & orbis,
Et potuit rursus mergere cuncta chaos.
Maternæ ni rite preces, natiq; patrisq;
Fregissent iusti fulmina iudicij.
Per te tuta quies, per te sunt otia terris,
Pressa iacent merito bella nefanda tuo.
Te duce tuta ratis tumido uolat æquore, tutū
Quilibet orbe uagus te duce carpit iter.
Tu pia uirgo facis q; sua munera cœlum,
Supplicibus sola es portus et aura reis.
Præsidium lapsis, sola es lux unica cæcis,
Quodq; datis fruimur tu pia uirgo facis.

D iij

Humanū tutare genus lux alma, tuamq;
Perge precor sobolem cōciliare tuis.
In primisq; pios hęc paruula tecta penates,
Deuotosq; tibi protege diua lares.
Præsida te pueri ualeant iuuenesq; senesq;
Et cum uirginibus turba pudica nurus.
Arboribus foelix foelix sit frugibus annus,
Sitq; ferax tellus omnigenūq; pecus.
Pax et læta tuos foueat concordia ciues,
Inq; uicem populus seq; senatus ament.
Quam tibi sponte pius cessit Geruasius ædem
Incolis immodica relligione locum.
Fac rata uota pñ uatis regina precesq;
Proq; rudi nitidum te penetrabile manet.
Quod lapis est mox marmor erit, splendebit et auro.
Hęc templi facies, quæ cariola tibi est,
Centum thure pio fertisq; recentibus aræ,
Spirabunt tepidis quæq; operata focis.
Exoluent populi seq; hęc ad limina uotis,
Suspendentq; tuo grandia dona tholo.
Hęc te diua manent maioraq; præmia, sed tu
Sæpius huc adsis rite uocanda tuis.

ΤΕΛΟΣ

Excusum Cracouiæ apud Hieronymū Victorē.
Anno domini M. D. XXIIII.

